



LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 4, LT-01105 Vilnius,
tel. 8 706 63661, faks. 8 706 63663, el. p. info@am.lt, http://am.lrv.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602370

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Nr.

I

Nr.

DĖL 2006 M. LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO NR. 452 PAKEITIMO PROJEKTO TEIKIMO (TAIS NR. 20-10173)

Pakartotinai teikiame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006-05-12 nutarimo Nr. 452 „Dėl Transporto priemonės vairuojančių ir kitų asmenų neblaivumo ar apsvaigimo nustatymo taisyklių patvirtinimo ir leidžiamos etilo alkoholio koncentracijos darbo metu nustatymo“ ir šiuo nutarimu patvirtintų Transporto priemonės vairuojančių ir kitų asmenų neblaivumo ar apsvaigimo nustatymo taisyklių pakeitimo projektą (toliau – taisyklės). Projektas patobulintas atsižvelgiant į 2020-10-05 Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės išvadą Nr. NV-2684¹, 2020-10-13 Vyriausybės tarpinstituciniame pasitarime pateiktus siūlymus ir institucijų pateiktus siūlymus.

Taisyklėse tikslinama vertinamojo pobūdžio sąlyga „objektyviai neįmanoma atlikti“ asmens blaivumo patikrinimo, kai taikoma administracinės prievartos priemonė – įtariamo esant neblaiviu asmens pristatymas į asmens sveikatos priežiūros įstaigą. Siūloma atsisakyti šios formuluotės ir nustatyti, kad įtariamą neblaivumu asmuo pristatomas į sveikatos priežiūros įstaigą atlikti medicininę apžiūrą, kai šis asmuo dėl tikrinimo metu esamos savo būklės negali atlikti veiksmų dėl jo patikrinimo. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2007-10-17 aprobuotame Teismų praktikos administracinių teisės pažeidimų bylose, iškeltose pagal Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso 126 straipsnio 1, 2 ir 3 dalį, apibendrinime nurodoma į Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo administracinėje byloje Nr. N-5-393/2007 suformuotą praktiką, kad „vairuotojo būseną, dėl kurios jis paprasčiausiai nesugeba atlikti būtinų tikrinimui veiksmų, nelaikytina neblaivumo (girtumo) patikrinimo vengimu, o sudaro pagrindą vertinti, kad nėra objektyvios galimybės vairuotojo patikrinti ir pagal Taisyklių 5 punktą sudaro pagrindą tokį vairuotoją pristatyti medicininei apžiūrai.“ Siekiant taisyklių taikymo aiškumo, siūlome tikslinti formuluotę „objektyviai neįmanoma atlikti <...>“ ir aiškiai sieti su tikrinamo asmens būkle.

Tikslinamos nuostatos dėl įtariamo esant neblaiviu medžioklėje dalyvaujančio medžiotojo pristatymo į sveikatos priežiūros įstaigą atlikti medicininę apžiūrą. Vadovaujantis Administracinių nusižengimų kodekso (toliau – ANK) 605 straipsnio 2 ir 3 dalimis, ANK 579 straipsnio 1 dalies 3 punktu ir šio straipsnio 9 dalimi, asmens gabenimas į gydymo įstaigą neatsiejamai susijęs su jo teisių suvaržymu, todėl šį administracinės prievartos veiksmą gali atlikti subjektai, kuriems ANK tokius įgaliojimus suteikia. Atsižvelgdami į ANK reglamentavimą ir 2020-10-05 Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės išvados Nr. NV-2684 pirmą pastabą, siūlome nustatyti, kad išimtiniais atvejais, kai medžiotojas dėl savo būklės negali atlikti veiksmų, būtinų blaivumui patikrinti, Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos pareigūnai dėl šio asmens pristatymo į asmens sveikatos priežiūros įstaigą kreiptųsi į policijos įstaigą. Įvertinę, kad medžioklė gali vykti nutolusiose nuo gyvenamųjų teritorijų ar asmens sveikatos priežiūros įstaigų vietovėse, siūlome nustatyti ilgesnį laikotarpį, per kurį policijos įstaigos atstovai turėtų pristatyti įtariamą esantį neblaiviu medžiotoją į asmens sveikatos priežiūros įstaigą.

¹ <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/bc8e2f64071311ebbedbd456d2fb030d?jfwid=-wsolhgsbd>

2020-10-13 Vyriausybės tarpinstituciniame pasitarime pasiūlyta tikslinti Transporto priemonės vairuojančių ir kitų asmenų neblaivumo ar apsvaigimo nustatymo taisyklių 4 punktą. Policijos departamentas informavo, kad įgyvendinant Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 68, 281 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 281¹ straipsniu įstatymą Nr. XIII-1929, įsigaliojusį 2019 m. balandžio 1 d., Vyriausybė 2019 m. kovo 13 d. nutarimu Nr. 237 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. gegužės 12 d. nutarimo Nr. 452 „Dėl Transporto priemonės vairuojančių ir kitų asmenų neblaivumo ar apsvaigimo nustatymo taisyklių patvirtinimo ir leidžiamos etilo alkoholio koncentracijos darbo metu nustatymo“ pakeitimo“ Transporto priemonės vairuojančių ir kitų asmenų neblaivumo ar apsvaigimo nustatymo taisyklėse įtvirtino dviejų neblaivumo tikrinimų taisyklę, kai transporto priemonės vairuotojui tikrinimo metu nustatoma etilo koncentracija 1,51 ir daugiau promilių, o sukėlus eismo įvykį, kuriame žuvo žmogus ar sutrikdyta žmogaus sveikata arba dėl kurio nukentėjusiam asmeniui galbūt padaryta didelė turtinė žala, – 0,41 ir daugiau promilių. T. y. atlikus neblaivumo tikrinimą ir nustatius didesnę už nurodytą alkoholio koncentraciją, ne anksčiau kaip po 15 minučių ir ne vėliau kaip po 30 minučių nuo pirmojo tikrinimo atliekamas pakartotinis tikrinimas.

Pažymėtina, kad minėta neblaivumo tikrinimo tvarka praktikoje pasiteisino; leidžia išvengti abejonių dėl tikrinimo rezultatų, galimybių tikrinamam asmeniui vėliau neigti tikrinimo rezultatus motyvuojant, kad alkoholį vartojo prieš pat tikrinimą. Vadovaujantis Transporto priemonės vairuojančių ir kitų asmenų neblaivumo ar apsvaigimo nustatymo taisyklėmis, jei vairuotojui per pirmą tikrinimą nustatoma mažesnė už minėtą alkoholio koncentraciją, antrasis tikrinimas neatliekamas. Tokiais atvejais vairuotojai vėliau ginčija patikrinimo rezultatus, kelia versijas dėl saldinių ar skysčių, turinčių alkoholio, vartojimo prieš pat tikrinimą. Šios aplinkybės neretai teismuose vertinamos kaip keliančios abejonių tikrinimo patikimumu ir administracinių nusižengimų bylos nutraukiamos. Pavyzdžiui, Klaipėdos apygardos teismas 2020-08-19 administracinio nusižengimo byloje Nr. AN2-176-417/2020 konstatavo, kad „atsižvelgiant į asmenų lygybės prieš įstatymus principą, nėra jokio teisinio ir faktinio pagrindo, kodėl asmeniui, kuriam nustatytas mažesnis nei 1,51 promilės neblaivumas ir kuris nepadarė eismo įvykio, turėtų būti taikomas kitoks neblaivumo nustatymo principas nei asmeniui, kuriam nustatytas daugiau nei 1,51 promilės neblaivumas arba kuris yra susijęs su eismo įvykiu ir kuriam yra nustatytas daugiau nei 0,41 promilės neblaivumas.“ Atsižvelgiant į tai, siūloma taisyklėse įtvirtinti neblaivumo tikrinimą du kartus visada, kai transporto priemonės vairuotojo iškvėptame ore etilo alkoholio koncentracija yra didesnė už leidžiamą.

Informuojame, kad Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo (toliau – AAVKĮ) 12 straipsnio 1 dalies 20 punkte įtvirtinta aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnams teisė Vyriausybės nustatyta tvarka specialiosiomis techninėmis priemonėmis, kurių metrologinė patikra atlikta, tikrinti medžioklėje dalyvaujančių medžiotojų blaivumą. Lietuvos Respublikos medžioklės įstatymo Nr. IX-966 2, 16 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 4-1 straipsniu įstatyme 2020-06-26 Nr. XIII-3200 įtvirtinti terminai „medžioklėje dalyvaujantis medžiotojas“ ir „neblaivumas“, draudimas medžioklėje dalyvaujančiam medžiotojui būti neblaiviam ar apsvaigusiam nuo narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų. Nutarimo ir taisyklių pakeitimu siekiama sukurti teisinę bazę aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnams įgyvendinti AAVKĮ ir Medžioklės įstatymo nuostatas.

Projektu neįgyvendinamos Vyriausybės programos nuostatos, neperkeliami, neįgyvendinami Europos Sąjungos teisės aktai, projektas nenotifikuotinas Europos Komisijai, neįtvirtinami nauji terminai. Priėmus projektą, nereikės priimti kitų teisės norminių aktų siekiant įtraukti į teisės sistemą.

Su visuomene konsultuojamasi paskelbiant Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje. Išvadas pateikė Vidaus reikalų ministerija, Policijos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos, Susisiekimo, Sveikatos apsaugos, Teisingumo ministerijos. Lietuvos transporto saugos administracija. Į Teisingumo, Susisiekimo, Vidaus reikalų ministerijų, Policijos departamento prie Vidaus reikalų ministerijos pastabas dėl projekto turinio atsižvelgta. Su Aplinkos apsaugos departamentu suderinta darbo tvarka. Dėl kitų siūlymų pateikiama derinimo pažyma.

Vidaus reikalų ministerija ir Policijos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos siūlo ANK 597 straipsnio pakeitimą, kuriuo aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnams būtų suteikta teisė taikyti administracinį sulaikymą kaip ir policijos, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos, Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos, Lietuvos Respublikos muitinės, Lietuvos kariuomenės Karo policijos, Lietuvos Respublikos vadovybės apsaugos tarnybos pareigūnams. Institucijos motyvuoja, kad aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnams aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatyme suteikiami platūs įgaliojimai.

ANK 596 straipsnio 1 dalis suteikia įgaliojimus administracinį nusižengimą tiriančiam pareigūnui, taip pat AAD pareigūnui, administracinę atsakomybę traukiamą asmenį (galimai neblaivų medžiotoją) pristatyti į atitinkamos institucijos patalpas, bet tik **su asmens sutikimu** ir tik administracinio nusižengimo protokolui surašyti, kai negalima jo surašyti nusižengimo padarymo vietoje. Šis straipsnis nesuteikia teisės pristatyti asmens į gydymo įstaigą blaivumui nustatyti.

ANK 597 straipsnis reglamentuoja administracinės prievartos priemonės – administracinio sulaikymo – taikymą. ANK 597 straipsnio 9 dalyje įtvirtintas baigtinis sąrašas institucijų, galinčių taikyti administracinį sulaikymą. AAD pareigūnams tokia teisė įstatyme nesuteikta. ANK 597 straipsnio 10 dalyje įtvirtinta, kad 597 straipsnio 9 dalyje nenurodytų institucijų pareigūnai, t. y. ir AAD, gali kreiptis į policiją dėl administracinę atsakomybę traukiamo asmens sulaikymo. Administracinio sulaikymo įgyvendinimas susijęs su asmenų teisių suvaržymu ir turi būti apgalvotas, išanalizuotos galimos grėsmės, tinkamas įgyvendinimas. Atsižvelgus į pateiktus argumentus, siūloma nepritarti skubotam ANK 597 str. keitimui.

Projekte siūlomas įtvirtinti reglamentavimas atitinka ANK nuostatas. Pažymėtina, kad Transporto priemonės vairuojančių ir kitų asmenų neblaivumo ar apsvaigimo nustatymo taisyklių, patvirtintų Vyriausybės 2006-05-12 nutarimu Nr. 452, 3 punkte nustatyta: „transporto priemonės vairuotojo, nusikalstamos veikos padarymu įtariamo asmens, administracinę atsakomybę traukiamo asmens tikrinimo objektyviai neįmanoma atlikti, pristato šiuos asmenis į asmens sveikatos priežiūros įstaigą atlikti medicininės apžiūros“; 5 punkte įtvirtintas analogiško turinio reglamentavimas siūlomam nustatyti projekte, kai Lietuvos transporto saugos administracija kreipiasi į policijos įstaigą dėl vidaus vandenų transporto priemonės vairuotojo, jeigu jo blaivumo tikrinimo objektyviai neįmanoma atlikti, pristatymo į asmens sveikatos priežiūros įstaigą atlikti medicininės apžiūros. Todėl teiginys, kad „funkcija (įtariamai neblaivių medžiotojų pristatymas į medicinos įstaigą) policijai yra priskiriama naujai“ netikslus, nutarimu Nr. 452 nustatyta policijai funkcija, esant tam tikrom aplinkybėms, pristatyti asmenį į asmens sveikatos priežiūros įstaigą.

Nutarimo projektą parengė Aplinkos ministerijos Aplinkos politikos įgyvendinimo koordinavimo grupės (vadovas Raimondas Sakalauskas, tel. 8 686 00052, el. p. raimondas.sakalauskas@am.lt) vyresnioji patarėja Toma Leonova (tel. 8 695 62973, el. p. toma.leonova@am.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 5 lapai.
2. Nutarimo projekto lyginamasis variantas, 5 lapai.
3. Derinimo pažyma, 6 lapai.

Laikinai einantis aplinkos ministro pareigas

Kęstutis Mažeika

Toma Leonova, 8 695 62973, el. p. toma.leonova@am.lt